

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet, Természetvédelmi Biológia Tanszék
Gyertyánon élő élesztőgombás nyálkafolyások vizsgálata a Mátrában
Dredor Dominik

Munkám során a fákon tavasszal megjelenő narancssárga nyálkafolyások vizsgálatát tettem meg, mivel kutatásuk az utóbbi időben viszonylag ritka, és a mai modern módszerekkel még többet megtudhatunk ezekről az élőlényekről.

A terepi munka során hét nyálkafolyásról vettem mintát, melyből mikrobiológiai laborban kivontam a DNS-t, és Sanger szekvenálásra küldtem. Két minta eredményét sikerült megkapnom, melyekből a *Tausonia* nemzetség és a *Phaffia rhodozyma* faj volt teljes biztonsággal detektálható. Akusztikus tomográffal megvizsgáltam a két fát, melyekről a nyálkafolyásban élő gombákat gyűjtöttem, és sikerült megállapítanom, hogy a nyálkafolyások nem okoztak a faanyagban számottevő károsodást, így nem jelentenek természet- vagy erdővédelmi veszélyforrást.

A humánegészségügyi vonatkozása viszont nem elhanyagolandó a jelenségnek, mert az ugyanilyen kinézetű, makroszkóposan nem elkülöníthető *Cystofilobasidium macerans* gombafajtól, mely mycocint termel, és súlyos agyvelő- és agyhártyagyulladás, valamint epilepsziát okozhat. Mivel ezek a nyálkafolyások hetekig is a fákon lehetnek, a turisták által gyakran látogatott helyekre érdemes lehet erről tájékoztató táblát kihelyezni, ezzel megelőzve az esetleges megbetegedéseket.

A magyar név vonatkozásában azt a javaslatot tettem, hogy a mikológiai ismeretterjesztő irodalomban eddig csak a *C. macerans* fajra használt répasárga fajszip megnevezést ne csak arra a fajra használják, hanem magára a narancssárga nyálkafolyás jelenségére, mert a fajok szabad szemmel nem különíthetők el, illetve távoli, tömlősgombataxonokkal is összetéveszthetők. Emiatt a bazídiumos élesztőgombák monitorozását nem tartom alkalmasnak a citizen science módszerével. Ettől függetlenül azonban mindenképpen érdemes kutatni őket, mert így akár új, gyakorlatban is hasznosítható fajt találunk, és hozzájárulunk a hazai funga ismeretéhez.

Dolgozatomban a bazídiumos élesztőgombák, nyálkafolyások vizsgálatának egy kis részével tudtam foglalkozni. Összességében elmondható, hogy új adatokat szolgáltatam nyálkafolyásban élő bazídiumos élesztőgombákról, megvizsgáltam az esetleges káros hatásukat, és értékeltem természetvédelmi-erdészeti szempontból. A téma érdekessége,

aktualitása és kevésbé ismertsége miatt további munkára ösztönöz, és szeretném kutatómunkáimat ezen irányban folytatni.